

## „Egy Virgilius-érem.”

A „Numizmatikai Közlöny” 1904. évfolyamának 12. lapján *Q(oh)I* (*Ödön*) a fenti címen egy rézből vert érmecskét ismertetett. Ezt az érmet pedig az *egervári* uradalomban állítólag együtt találták a Kr. u. I. – II. századbeli római pénzekkel. Gohl azonban nagyon helyesen úgy vélekedett, hogy ez az érem aligha római császárkori, hanem „az arckép s a feliratok stílusa után ítélve, esetleg a XVI. vagy XVII. században készülhetett.” De e mellett azután még azt is megállapította, hogy „az egervári Virgilius-érem, úgy látszik, eddig ismeretlen fajt képvisel.”

Ebben az utóbbi kijelentésében azonban már nagyot tévedett a kiváló érmész-tudós, minthogy érmünk még csak nagy ritkaságnak sem mondható, s a mellett a megfelelő kézikönyveknek talán mindenikében is megtalálható. Neumannnak a rézpénzekről írott nagy munkájában (I. köt. 606. sz. alatt) ennek leírását így találjuk meg:

*Ell.*: VIRGILIVS · — · MARO · Babérkoszorús fej balra.

*Htl.*: EPO, amely rövidítés jelentése: Epicorum Poetarum Optimus. A felirat alatt tulipán.

Ezzel pontosan megegyezik a Gohl által közölt érmecske. De hasonló leírást közöl Welzl is (*Verzeichniss der Münz- und Medaillen-Sammlung* c. munkája II. rész I. kötetében a 3436—37. sz. alatt). Az eltérés mindössze csak annyi volna, hogy *Htl.*-on tulipán helyett levelet mond; azt hiszem azonban, hogy ez nem verőjegybeli, hanem csak meglátásbeli különbség.

Ugyanezt az érmet határozta meg dr. Papp Ernő, budapesti orvos gyűjteményében is. Ennek átmérője 16 és 17 mm. Tehát majdnem pontosan megfelel a Gohl által közölt méretekkel.

Már most a segédkönyvek alapján megállapíthatjuk azt is, hogy ezt a folyópénzt Vergilius szülőföldjén: Mantuában verette Gonzaga II. Ferenc őrgróf 1484—1519-ig tartott uralkodása idejében. Így kora valamennyivel megelőzi a Gohl által meghatározott időpontot.

Herepei János.

## Az aradföldvár-pusztai leletből előkerült két érem revíziója.

Réthy László: *Két árpádkori temető Arad megyében* c. dolgozatában<sup>1</sup> ismerteti először ezt a két árpádkori érmet, amely idő folytával a tévedések hosszú sorát vonta maga után.

Az *Archaeologiai Értesítő* e két, erősen rongált és töredezett éremnek rajzát is közli. Ennek alapján azután megállapíthatjuk, hogy az első meghatározás majdnem minden tekintetben jó, vagyis Réthy leírásához lényegében csak kevés hozzátenniva'ónk van. Mégis a következmények miatt szükséges,

<sup>1</sup> *Archaeologiai Értesítő* 1898. évfolyamában a 124—131. lapon.